

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radmily Baďurové a soudců JUDr. Šárky Žmolilové a Mgr. Tomáše Ožany ve věci

žalobce: **JUDr. Václav Vlk**, IČO 66243424, správce pozůstalosti
po Věře Maškové, narozené dne 19. 7. 1947, naposledy bytem Názovská
3254/10, 100 00 Praha 10, zemřelé dne 19. 4. 2020
sídlem Sokolovská 32/22, 186 00 Praha - Karlín
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Hartmannem
sídlem Sokolovská 5/49, 186 00 Praha

proti
žalované: **ČR - Státní pozemkový úřad**, IČO 01312774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha - Žižkov
zastoupená advokátem prof. JUDr. Miroslavem Bělinou, CSc.
sídlem Pobřežní 370/4, 186 00 Praha

o vydání náhradního pozemku

k odvolání žalované do rozsudku Okresního soudu v Opavě ze dne 1. 3. 2022, č. j. 26 C 146/2019-334,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se v odstavci I. výroku **potvrzuje** s tím, že odstavce 2 a 3 článku II. odstavce I. výroku správně zní:

Nárok nabyvatele vůči převodci na převod jiného pozemku dle zákona o půdě vyplývá z následujících rozhodnutí:

- pravomocné rozhodnutí Státního pozemkového úřadu - Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu ze dne 25. února 2016, č. j. PÚ 1657/96/15 ve znění pravomocného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 18. července 2018, č. j. 25 C 34/2016-180.

II. Odstavec II. výroku rozsudku okresního soudu se **mění** takto:

Žalovaná **je povinna** nahradit žalobci náklady řízení v částce 199.636 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

III. Žalovaná **je povinna** nahradit žalobci náklady odvolacího řízení v částce 48 642 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem okresní soud nahradil projev vůle žalované - převodkyní k uzavření smlouvy o bezúplatném převodu pozemků se žalobkyní - nabyvatelkou podle zákona č. 229/1991 Sb. (§ 11a), konkrétně pozemků:

- parc. č. 1959/10, 1959/27 a 1959/29 nacházející se v katastrálním území Opava - předměstí, okres Opava, zapsané na listu vlastnictví č. 10002,

- parc. č. 1734, 1754, 1830, 1842, 1851, 1892, 1916, 1924 nacházející se v katastrálním území Úblo, okres Opava, zapsané na listu vlastnictví č. 10002,

- parc. č. 2384, 2404, 2551, 3102, 3129, 3457 nacházející se v katastrálním území Štěpánkovice, okres Opava, zapsané na listu vlastnictví č. 10002

(dále jen jako „pozemky“).

- s tím, že nabyvatelce vznikl nárok na bezúplatný převod pozemků z vlastnictví státu podle § 11a zákona o půdě, který vyplývá z pravomocného rozhodnutí Státního pozemkového úřadu - Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu ze dne 25. února 2016, č. j. PÚ 1657/96/15 ve znění pravomocného rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 18. července, č. j. 25 C 34/2016-180. Pozemky uvedené v článku I. této smlouvy mají hodnotu celkem 1.978 595,80 Kč (slovy: jeden milion devět set sedmdesát osm tisíc pět set devadesát pět korun českých osmdesát haléřů). Dále zavázal žalovaný zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 219.261,99 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

2. Okresní soud vyšel ze zjištění, že právní předchůdce zůstavitelky uplatnil řádně svůj restituční nárok - mimo jiné ve vztahu k odejmutému pozemku, u žalovaného dne 30. 1. 1995. Oprávněná osoba v daném případě uplatnila svůj nárok ve lhůtě stanovené ust. § 13 zákona č. o půdě. Právnímu předchůdci žalobce, mj. právnímu předchůdci zůstavitelky a zůstavitelce svědčí postavení oprávněné osoby ve smyslu § 4 zákona o půdě, které vyplývá z rozhodnutí SPÚ č. j. PÚ 1657/96/15 ze dne 25. 2. 2016, ve spojení s rozsudky Obvodního soudu pro Prahu 8, č. j. 25 C 34/2016-180 ze dne 18. 7. 2018 a Městského soudu v Praze č. j. 29 Co 545/2018-202 ze dne 4. 4. 2019, které dne 13. 5. 2019 nabyly právní moci. Oprávněné osobě nebyl žalovaným vydán pozemek parcely dle PK č. 1018/2 role o výměře 15 865 m² v k. ú. Kobylisy, a náhrada za tento nárok byla vyčíslena žalovaným ke dni 13. 6. 2018 na částku 66.633 Kč. Až následně, po revizi výše uvedeného nároku, na základě znaleckého posudku vypracovaného na základě žádosti žalovaného v prosinci 2019, byl nárok zůstavitelky stanoven ve výši 1/2 z částky 3.966.250 Kč, tzn. nárok ve výši 1.983.125 Kč. Před řádným stanovením výše nároku podala zůstavitelka žalobu

k soudu s tím, že v době podání žaloby činí její nárok uvedenou částku, zatímco žalovaný eviduje její nárok v nesprávné výši 33.316,50 Kč. Výměra a hodnota náhradních pozemků, které zůstavitelka požaduje vydáním, vychází z výměr a cen stanovených žalovaným. K řádnému a spravedlivému stanovení výše nároku zůstavitelky a k jeho ocenění na částku 1.983.125 Kč překročil žalovaný až v prosinci 2019, tzn. takřka po 25 letech ode dne zahájení řízení o vydání náhrady podle zákona o půdě, když zůstavitelku pojal jako oprávněnou osobu podle tohoto zákona, až na základě soudních rozhodnutí, která korigovala jeho nesprávné rozhodnutí v tomto směru ze dne 25. 2. 2016. Uvedená rozhodnutí nabyla právní moci 13. 5. 2019. Oznámení o řádném stanovení náhrady obdržela oprávněná v písemné formě v měsíci lednu 2020, v dubnu 2020 však zemřela. Zůstavitelka se v období měsíců ledna až dubna 2020 nezúčastnila žádné veřejné soutěže vyhlášené žalovaným.

3. Na takto zjištěný skutkový stav okresní soud aplikoval zákon č. 229/2019 Sb. zákona o půdě a konkrétně § 11a zákona a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. V řízení bylo prokázáno, že zůstavitelka (potažmo žalobce) je oprávněnou osobou podle zákona o půdě, že její restituční nárok ve výši 1.983.125 Kč byl v řízení, zahájeném 30. 1. 1995, žalovanou správně stanoven až v prosinci 2019, ale dosud nebyl uspokojen. Žalovaná svým konáním či nekonáním dlouhodobě svévolně brání naprosto neopodstatněně a v rozporu s veškerou dosud vydanou judikaturou Nejvyššího a Ústavního soudu ČR ve skutkově totožných a obdobných věcech vydání náhrady za odňatý pozemek zůstavitelce (jejímu právnímu předchůdci), pročež až uplynutím dvou desetiletí vydal sice nesprávné, ale následně ve prospěch zůstavitelky obecnými soudy vydanými rozsudky korigované rozhodnutí, jímž byl zůstavitelce přiznán status oprávněné osoby podle zákona o půdě; výši nároku žalobkyně však nesprávně evidoval a její správnou výši stanovil až takřka po 25 letech od zahájení řízení. Z uvedeného důvodu má zůstavitelka nepochybně právo domáhat se vydání náhradních pozemků i způsobem jiným, než prostřednictvím veřejných nabídek, jak již mnohokrát ve svých rozhodnutích potvrdil Nejvyšší soud ČR (např. rozsudek ze dne 17. 6. 2015, sp. zn. 28 Cdo 5389/2014, anebo rozsudek ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 3767/2009). V této konkrétní věci, a to nejen na základě provedených důkazů, ale i samotným pohledem na dobu řízení, v níž se marně domáhal právní předchůdce žalobkyně a zůstavitelka (oba již v průběhu řízení zemřeli) nároku podle zákona o půdě, který dosud, ani po uplynutí více než 26 let od zahájení řízení nebyl uspokojen, lze uzavřít, že žalovaný postupuje v tomto konkrétním řízení zcela liknavě a svévolně, a to bez ohledu na to, zda ve věci jednal či nejednal. Z žádných tvrzení a ani důkazů nevyplývá, že by oprávněné osoby měly jakýkoliv vliv na délku tohoto řízení, jehož neskončení do současné doby tak musí jít na vrub pouze a jenom žalované. Pokud žalovaná namítala, že se právní předchůdce žalobkyně, resp. žalobkyně neúčastnili veřejných nabídek, má soud za to, že to bylo právě proto, že status oprávněné osoby žalovaná přiznala žalobkyni až po uplynutí více než 20 let od zahájení řízení, v němž následně, až do roku 2020, navíc evidovala u této osoby restituční nárok ve výši absolutně neodpovídající jeho faktické výši. Správnou výši poměřenou penězi stanovil žalovaný správně až poté, co bylo zahájeno předmětné soudní řízení na základě podané žaloby. Zůstavitelka prokázala, že se nezúčastnila žádné veřejné nabídky z důvodů na straně žalované.
4. Proti tomuto rozhodnutí podala žalovaná odvolání, ve kterém se domáhala zrušení a vrácení věci okresnímu soudu ve vztahu k doplnění dokazování, a to zejména k tomu, že v případě prvních pozemků došlo k veřejné nabídce, které vysoutěžil p. Malý, jenž se původně účastnil řízení jako vedlejší účastník. Tato skutečnost pak brání kladnému rozhodnutí v této věci. Pokud se jedná o další část pozemků, tedy těch, které byly navrženy v souvislosti s rozšířením žaloby, tak tam k žádnému vysoutěžiteli nedošlo. Protože se okresní soud touto okolností nezabývá, lze uzavřít, že žaloba byla podána nedůvodně, účelově a jak zaznělo i z dnešního přednesu zástupkyně žalobce, zejména preventivních důvodů. Žaloba byla podána 6. 6., kdy žalobkyni ještě nebylo známo, jak žalovaná nárok ocení. V době podání žaloby tak ještě pozemky nebyly oceněny znaleckým posudkem a k správnému ocenění došlo do půl roku poté, co žalobkyni byla přiznána

náhrada. V této okolnosti nelze spatřovat liknavost. Když liknavost nelze dovést ani z délky probíhajícího řízení, když ve správním řízení vystupovala žalovaná jako správní orgán, tedy v odlišném postavení. Dále poukázala na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 2. 6. 2020, sp. zn. III. ÚS 3370/19, které beze zbytku dopadá na posuzovanou věc s tím, že žalobkyně si podává žalobu po 14 dnech od doby, kdy byla přiznána náhrada.

5. Žalobce navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu s tím, že ústavní nálezy, na který žalovaná odkazuje, na posuzovanou věc nedopadá. Jedná se o případ, kdy byl restituentovi přiznán nárok již v r. 2003 a on se až v roce 2016 ucházel o přecenění svého nároku. Případ žalobkyně je však odlišný, ta se stala oprávněnou osobou až na základě rozhodnutí Pozemkového úřadu v roce 2016, avšak nebyla jí za tento pozemek přiznána náhrada. Náhrady se domohla až na základě soudního rozhodnutí 13. 5. 2019. Dne 23. 5. 2019 požádala žalobkyně o přecenění svého nároku dle dokladů, které byly založeny ve správním spise. V červnu jí pak žalovaná sdělila, že její nárok přesahuje částku přes 33.000 Kč. Je pravdou, že v této době již běželo toto řízení, avšak žalobkyně v případě, že by její nárok byl řádně oceněn, byla připravena se s žalovanou dohodnout. To, že si žalobkyně požádala o správné ocenění svých pozemků, vyplývalo ze zkušeností, které má s žalovanou ohledně svých dalších nároků, kdy se s žalovanou od r. 2017 soudí o správné ocenění těchto dalších nároků. V r. 2019 vypsala žalovaná dvě veřejné nabídky, a to v březnu a v září, kterých se však žalobkyně nemohla účastnit pro nesprávné ocenění, a to proto, že v březnu žalovaná její nárok nevidovala vůbec a v září pak v nesprávné výši. V době, kdy byl správně oceněn nárok, a to 9. 1. 2020, byla již žalobkyně ve velmi špatném zdravotním stavu. V době jediné veřejné nabídky 6. 3. 2020 byla v nemocnici, kde následně v dubnu umírá. Žalobkyně dostatečně doložila svou účast ve veřejných nabídkách a dostatečně tvrdila, v čem spatřuje liknavost a svévoli žalované. Pokud žalovaná argumentuje svým odlišným postavením ve správním řízení, odkazuje na rozsudek NS ČR sp. zn. 28 Cdo 3976/2017. Vždy se jedná o jeden orgán, a to SPÚ. Žalobkyně byla po celou dobu aktivní a svých nároků se aktivně domáhala. Od r. 2017 vede s žalovanou spory o správném ocenění svých nároků a tuto žalobu podává na základě právě těchto zkušeností. Je nutno poukázat, že žalovaná si dělá vždy vlastní posudek a že jí podklady, na základě kterých byl nárok žalobkyně správně oceněn, známy byly, neboť se nacházely ve správním spise. Znalecký posudek měla žalovaná k dispozici od 12. 6., přesto 13. 6. setrvává na svém stanovisku, že nárok žalobkyně činí 33.000 Kč.
6. Z podnětu podaného odvolání přezkoumal odvolací soud rozsudek okresního soudu postupem dle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
7. Okresní soud při dokazování postupoval v souladu s procesními předpisy, z provedených důkazů vyvodil logická zjištění odpovídající ustanovení § 132 o. s. ř. Z těchto důvodů odvolací soud skutkově zjištění okresního soudu jako správná přejímá. Skutkový stav zůstal nezměněn i v odvolacím řízení. K současnému okruhu účastníků pak odkazuje odvolací soud na bod 5 odůvodnění rozsudku okresního soudu.
8. Správně zjištěný skutkový stav posoudil okresní soud z pohledu zákona o půdě a platné judikatury. Odvolací soud s tímto právním posouzením věci souhlasí a v podrobnostech na ně odkazuje.
9. Pokud se jedná o odvolací námitky, odvolací soud se zcela ztotožnil s okresním soudem v tom směru, že postup žalované lze označit za přinejmenším liknavý. Jestliže se žalovaná bez ospravedlnitelného důvodu ocitla v mnohaletém prodlení, když k deklaraci restitučního nároku nabyvatelky došlo až rozhodnutím žalované v roce 2016 a k přiznání náhrady za předmětný pozemek došlo až v souvislosti s rozhodnutím soudu z roku 2019, přičemž výše náhrady za nevydané pozemky byla stanovena chybně, což znemožňovala účast nabyvatelky ve veřejných dražbách, nemůže vést k jinému závěru, že žaloba nabyvatelky byla podána po právu. Z Přehledu nároků a plnění, který založila sama žalovaná, vyplývá, že nabyvatelka se v období 2015 - 2016

s jinými nároky účastnila veřejných dražeb a její nárok v té době ve výši přiznané žalovanou byl uspokojen až na částku 35.404,50 Kč.

10. Pokud odvolatelka namítala, že žaloba byla dána předčasně a již z tohoto důvodu nemůže být úspěšná, když nejsou splněny základní předpoklady úspěšnosti takové žaloby, ani k této námitce odvolací soud nepřihlédl. Je pravdou, že žaloba byla podána 6. 6. 2019 a restituční nárok vznikl dne 19. 5. 2019, tudíž žalovaná neměla ani reálnou možnost nárok žalobkyně uspokojit. Odvolací soud však přihlédl věku nabyvatelky a k mnohaletému úsilí nabyvatelky domoci se svého restitučního nároku, který byl žalovanou rozporován, což se projevilo ostatně i v tomto případě a reálná očekávání odmítnutí nabyvatelky se potvrdila. Žalovaná sice ve lhůtě od výzvy k ocenění nároku nabyvatelky ve lhůtě 30 dnů reagovala, avšak její reakce byla odmítavá, když i nadále oceňovala nárok nabyvatelky toliko částkou 33.316,50 Kč, čímž jí od počátku de facto znemožnila účast ve veřejných dražbách. K správnému ocenění výše nároku došlo až počátkem roku 2020 na sklonku života nabyvatelky. Nemoc a následný skon pak nabyvatelce v dalších účastech ve veřejných dražbách zabránily.
11. K další odvolací námitce týkající se toho, že se pozemky parc. č. 1959/10, 1959/27 a 1959/29 v k. ú. Opava - předměstí vysoutěžil v dražbě Josef Malý, ani k této odvolací námitce odvolací soud nepřihlédl. Nabyvatelka se sice této veřejné dražby (ve které se soutěžily předmětné pozemky) neúčastnila, ale ani objektivně nemohla. Ne bez významu je pak skutečnost, že i když předběžné opatření, kterým byl žalované uložen zákaz dispozice s předmětnými pozemky, bylo žalované doručeno dne 10. 6. 2019, přesto následujícího dne uzavírá převodní smlouvu mimo jiné i s Josefem Malým. Převodní smlouva tak byla uzavřena v rozporu s předběžným opatřením a ve vztahu k dalším pozemkům pak žádný nárok třetí osoby neexistuje.
12. Ze všech těchto důvodů odvolací soud potvrdil rozsudek soudu I. stupně dle § 219 o. s. ř. v odstavci I. výroku jako věcně správný, když řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, netrpělo žádnou vadou, která by měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci či vadou zmatečnosti.
13. Pokud došlo k potvrzení tohoto výroku rozsudku v odlišném znění, jednalo se pouze o odstranění formálního nedostatku, když ve výroku okresního soudu bylo uvedeno neúplné datum a tento nedostatek spočívající v chybějícím letopočtu byl takto odstraněn.
14. Oproti tomu v odstavci II. výroku odvolací soud rozsudek okresního soudu dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil tak, že žalobci přiznal na nákladech sice shodný počet úkonů právní služby a hotové výdaje, avšak za písemná podání ze dne 9. 6. 2020 a ze dne 21. 9. 2020 přiznal odměnu v poloviční výši, když se nejednalo o podání ve věci samé. V obou případech podání se jednalo o sdělení soudu k dalšímu procesnímu postupu, když tomuto podání odpovídá odměna dle § 11 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 177/96 Sb. AT.
15. Výrok o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn § 142 odst. 1 za použití § 224 odst. 1 o. s. ř. a procesním úspěchem žalobce. Tyto náklady odvolacího řízení přiznané ve stejné výši jako před okresním soudem se sestávají ze dvou úkonů právní služby po 16.220 Kč, tj. 32.400 Kč, dvou režijních paušálů po 300 Kč, tj. 600 Kč, cestovních výdajů vyúčtovaných ve správné ve výši 5.460 Kč, ztráty času ve výši 17 půlhodin a 21 % DPH ve výši 8.442 Kč. Celkem tak náklady odvolacího řízení činí 48.642 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je **dovolání přípustné**, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolání je možno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

Ostrava 25. října 2022

JUDr. Radmila Baďurová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Herdinová.

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 10.02.2023 a vykonatelnosti dne 14.02.2023.
Připojení doložky provedla Zuzana Miková dne 21.03.2023.